

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2014

956/2014

Puolustusministeriön asetus

sotilasräjähteistä annetun puolustusministeriön asetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2014

Puolustusministeriön päätöksen mukaisesti muutetaan sotilasräjähteistä annetun puolustusministeriön asetuksen (772/2009) 1-5, 7-11, 14-17, 20, 22 ja 23 § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005), jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*, tarkoitetuista puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä (*sotilasräjähde*) ja kemikaaliturvallisuuslaissa säädettyjen räjähteitä koskevien tehtävien hoitamisesta puolustushallinnossa.

2 §

Puolustushallinnon viranomaiset

Puolustusministeriölle kuuluu sotilasräjähteitä koskevien asioiden ylin johto ja ylin ohjaus. Pääesikunta johtaa ja valvoo sotilasräjähteitä koskevia asioita puolustusvoimissa, Puolustushallinnon rakennuslaitoksessa ja kriisinhallintajoukoissa.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto huolehtii kemikaaliturvallisuuslaissa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle säädetyistä räjähteitä koskevista tehtävistä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Pääesikunnassa toimii sotilasräjähteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnista vastaava kansallinen vastuutaho (National Authority). Kansallinen vastuutaho huolehtii kemikaaliturvallisuuslain 102 §:ssä tarkoite-

tuista tarkastuslaitokselle kuuluvista vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvistä tehtävistä.

Puolustushaaraesikunnat, Puolustusvoimien logistiikkalaitos ja Puolustusvoimien tutkimuslaitos (*toiminnanharjoittajat*) hoitavat kemikaaliturvallisuuslaissa toiminnanharjoittajalle säädettyjä tehtäviä. Joukko-osastot hoitavat omaan varastointiinsa liittyviä tehtäviä.

3 §

Yleinen päätösvalta

Pääesikunta ratkaisee ne sotilasräjähteisiin kuuluvat asiat, joita ei ole tässä asetuksessa säädetty pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston, toiminnanharjoittajan, joukko-osaston tai muun hallintoyksikön ratkaistaviksi.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto ratkaisee puolustushallinnon alaan kuuluvat kemikaaliturvallisuuslaissa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle säädetyt räjähteitä koskevat asiat, jollei tässä asetuksessa myöhemmin toisin säädetä.

4 §

Turvallisuusvaatimukset

Pääesikunta asettaa sotilasräjähteen testauksesta, kokeilusta, hankinnasta, valmistuksesta, käytöstä, varastoinnista, hyväksymi-

sestä ja hävittämisestä turvallisuusvaatimukset, joissa on otettu huomioon räjähteitä koskevat kansalliset menettelyt ja sotilasräjähteitä koskevat kansainväliset standardit.

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että 1 momentissa tarkoitetut turvallisuusvaatimukset täyttyvät.

5 §

Ilmoitus turvallisuusriskistä

Sotilasräjähteitä käsittelevien tai hallinnoivien on tehtävä ilmoitus toiminnasta vastaavalle toiminnanharjoittajalle, jos he ovat havainneet, että toiminnassa on puutteita, jotka voivat aiheuttaa onnettomuuksia tai vaaraa.

Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin toiminnan saattamiseksi kemikaaliturvallisuuslain mukaiseksi tai muiden puutteiden korjaamiseksi.

7 §

Valmistus

Pääesikunta päättää puolustusvoimissa tapahtuvasta sotilasräjähteen valmistuksesta. Ennen päätöksen tekemistä on hankittava pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston turvatekninen lausunto.

Toiminnanharjoittaja voi päättää sarjatuotannon aloittamisesta, kun sotilasräjähde on 16 §:ssä säädetyn tavoin hyväksytty ja pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto ei näe estettä sarjatuotannon aloittamiselle. Toiminnanharjoittaja voi myös päättää koe-erien valmistamisesta pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston turvateknisen lausunnon perusteella.

8 §

Hankinta

Sotilasräjähteen hankintapäätöksen tekijän on varmistettava, että sotilasräjähde täyttää kemikaaliturvallisuuslain 67 §:ssä tarkoitetut yleiset vaatimukset ja tämän asetuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityiset vaatimukset.

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että hankittu sotilasräjähde täyttää 1 momen-

tissa tarkoitetut yleiset vaatimukset ja erityiset vaatimukset ennen kuin sotilasräjähde otetaan puolustusvoimien hallintaan.

Hankintapäätöksen tekijän on 1 momentissa ja toiminnanharjoittajan 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hankittava pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston lausunto ja kansallisen vastuutahon lausunto vaatimusten täyttymisestä.

9 §

Testaus- ja koetoiminta

Toiminnanharjoittaja päättää puolustusvoimien tuotantolaitoksessa tapahtuvasta testaus- ja koetoiminnasta. Ennen päätöksen tekemistä on hankittava pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston turvatekninen lausunto.

Testien ja kokeiden suorittajalla on oltava käytössään riittävä tieto räjähteestä ja sen ominaisuuksista testauksen ja kokeiden tekemiseksi.

10 §

Yleiset varastointivaatimukset

Varastoinnin turvallisuusperusteiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon varastoitavien sotilasräjähteiden vaarallisuusluokka, rakenteelliset ominaisuudet, määrä sekä varaston rakenteelliset tekijät ja niiden suojarakenteet kuten vallitukset ja sisäiset sekä ulkoiset suojaetäisyydet. Lisäksi on otettava huomioon mahdollisen räjähdysonnettomuuden vaikutukset ja ne kohteet, joihin nämä vaikutukset voivat ulottua.

Sotilasräjähteet varastoidaan 1 momentissa tarkoitettujen turvallisuusperusteiden arvioinnin nojalla kallioluoliin tai maapeitteisiin varastosuojoiin taikka muun tyyppisiin varastosuojoiin, jos voidaan varmistua, että perusteet riittävän turvalliseen varastointiin ovat olemassa. Toiminnanharjoittajan ja joukko-osaston on huolehdittava päätösvaltansa piiriin kuuluvilta osilta siitä, että suoja täyttää räjähteille määritetyt olosuhdevaatimukset.

Sotilasräjähteet on varastoitava siten, että niiden joutuminen asiattomille ja niiden vahingoittaminen on estetty.

Hylättyjen sotilasräjähteiden varastoin-

nissa on huolehdittava, että 4 §:n 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset täyttyvät.

11 §

Varastointi

Pääesikunta päättää sotilasräjähteiden varastoinnista, jos varastoon sijoitetaan sotilasräjähteitä vähintään 4 000 nettokilogrammaa. Ennen päätöksen tekemistä on hankittava pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston turvatekninen lausunto.

Joukko-osasto päättää sotilasräjähteiden varastoinnista, jos varastoon sijoitetaan alle 4 000 nettokilogrammaa sotilasräjähteitä. Ennen päätöksen tekemistä on hankittava toiminnasta vastaavan toiminnanharjoittajan turvatekninen lausunto.

14 §

Sotilasräjähteiden kunnonvalvonta

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että sotilasräjähteen kunnonvalvontaa varten laaditaan teknillisesti perusteltu suunnitelma, joka sisältää räjähdekohtaisen valvontaohjeituksen ja -välin määrittämisen.

15 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Sotilasräjähteen on täytettävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettut räjähdettä koskevat turvallisuusvaatimukset. Turvallisuusvaatimuksiin liittyvien testausten ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulee perustua kansallisiin ja kansainvälisiin menettelyihin. Vaatimustenmukaisuuden arviointi tehdään sotilasräjähteen suunnitellun elinkaaren mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että sotilasräjähde täyttää kemikaaliturvallisuuslain 69 §:ssä tarkoitettut räjähdettä koskevat vaatimukset.

Kansallinen vastuutaho huolehtii kemikaaliturvallisuuslain 69 §:ssä tarkoitetuista vaatimustenmukaisuuden arvioinneista ja antaa niistä lausunnot.

16 §

Hyväksyminen

Toiminnanharjoittaja hyväksyy sotilasräjähteen käyttöönotettavaksi.

Hyväksymispäätöksessä on otettava huomioon 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu kansallisen vastuutahon lausunto.

Jos sotilasräjähdettä tai sen käyttötapaa muutetaan, räjähde on uudelleen hyväksyttävä käyttöön otettavaksi. Samoin tulee menetellä, jos sotilasräjähteen käyttöolosuhteet muuttuvat.

17 §

Hävittäminen

Pääesikunta laatii puolustusvoimien suunnitelmat sotilasräjähteistä luopumisesta sekä vahvistaa turvalliset ja ympäristösuojelliset näkökohdat huomioon ottavat hävittämismenetelmät.

Toiminnanharjoittaja laatii 1 momentissa tarkoitettujen periaatteiden mukaisesti hävittämissuunnitelman ja huolehtii räjähteiden hävittämisestä.

Käyttö- tai varastointiturvallisuutensa menettäneet räjähteet on hävitettävä viipymättä.

20 §

Yleinen ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että alueelliselle pelastuslaitokselle toimitetaan tuotantolaitoksesta tarvittavat tiedot ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista ja tuotantolaitoksen pelastustoimen järjestelyä varten.

Tuotantolaitoksessa sattuneesta onnettomuudesta taikka onnettomuuden vaaratilanteesta tulee tehdä ilmoitus pääesikunnalle, pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle sekä toiminnasta vastaavalle toiminnanharjoittajalle.

22 §

Puolustusvoimien tuotantolaitosten tarkastus

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on tarkastettava toiminnan edellyttämässä

laajuudessa vähintään kerran kolmessa vuodessa tuotantolaitos, jossa sotilasräjähiteitä:

- 1) valmistetaan;
- 2) varastoidaan vähintään 4 000 nettokilogrammaa;
- 3) testataan ja kokeillaan;
- 4) huolletaan ja tarkastetaan; tai
- 5) hävitetään.

Toiminnanharjoittajan on tarkastettava tuotantolaitokset, joissa varastoidaan alle 4 000 nettokilogrammaa sotilasräjähiteitä vähintään kerran vuodessa.

Edellä 1 momentissa säädettyä määräaikaa voidaan pidentää, jos toiminnanharjoittajalla on käytössään järjestelmällinen menettely, jonka perusteella pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi varmistua laitoksen teknisestä turvallisuudesta, toimintaperiaatteista ja johtamisjärjestelmien toimivuudesta taikka laitoksen suuronnettomuus- ja muiden onnettomuusvaarojen järjestelmällisen arvion perusteella on laadittu muu ohjelma. Määräai-

kaa on lyhennettävä, jos se on turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellista.

23 §

Tarkastuskertomus

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on laadittava tarvittavilta osin 21 §:ssä tarkoitusta valvonnasta ja 22 §:n 1 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista tarkastuskertomus.

Toiminnanharjoittaja päättää tarkastuskertomuksessa edellytetyistä ja tarvittavista toimenpiteistä.

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on raportoitava vuosittain pääesikunnalle ja puolustusministeriölle suoritetuista tarkastuksista, todetuista puutteista ja korjaavista toimenpiteistä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2014

Puolustusministeri *Carl Haglund*

Hallitusneuvos Timo Turkki